

Seat No.

M.A. (2022) (SEM/CR) CBCS Part-I Semester-I Examination: October/November-2022
Sanskrit (Compulsory) Paper-II
SANC22: Vyakaran Parichaya (NEP)

Day and Date: Monday, 12/12/2022

Total Marks: 60

Time: 10.30 AM To 12.30 PM

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 शब्दानुशासनाची मुख्य ----- प्रयोजने आहेत .
अ)०५ ब)१३ क)०७ ड)१०
- 2 ज्या उच्चारणाने लोकांना कोणता वर्ण उच्चारला आहे, असा संशय उत्पन्न होतो. त्यास ----- म्हणतात.
अ)अम्बूकृत ब)एणीकृत दोष क) ध्मात ड)अर्धक
- 3 आहिताग्नी अपशब्दांचा प्रयोग करून प्रायश्चित्तविषयक ----- इष्टी करावी.
अ) देवी ब) लक्ष्मी क) पार्वती ड) सारस्वती
- 4 मङ्गलार्थ ----- शब्द: |
अ) रहः ब) तेरः क) सिद्धः ड) एवः
- 5 इत् वर्णाना ----- म्हणतात.
अ) बन्धः ब) अनुबन्धः क)प्रतिबन्धः ड)उद्बन्धः
- 6 संग्रह ग्रंथात ----- विषयांचे विवेचन आले आहे.
अ)१५००० ब)१४००० क) १४०० ड) १४०
- 7 उत्सर्ग म्हणजे ----- होय.
अ) उत्पत्तिः ब)सृष्टीः क)नियमः ड)अपवादः
- 8 एकेकस्य शब्दस्य बहवःसन्ति |
अ) नित्यः ब)सिद्धः क) अपभ्रंशः ड)शुद्धः
- 9 जिह्वामूलास चिकटल्याप्रमाणे उच्चारण करणे म्हणजे ----- होय.
अ) ग्रस्त ब) ध्मात क) विकीर्ण ड) करण
- 10 वाणीचे ----- प्रकार आहे.
अ) ०६ ब) ०४ क) ०७ ड) ०५

- 11 वर्णांचे विखुन्याप्रमाणे उच्चारण करणे म्हणजे ----- होय.
अ) ग्रस्त ब) अर्धक क) कल ड) विकीर्ण
- 12 कठोर वर्णांचे उच्चारण करणे म्हणजे ----- होय.
अ) निरस्त ब) ग्रस्त क) विकीर्ण ड) ध्मात
- 13 ----- खल्वपि ।
अ) आगमः ब) लघुः क) रक्षाः ड) ऊहः
- 14 ----- शब्दार्थसंबन्धे ।
अ) सिद्धे ब) अथ क) नित्य ड) एवं
- 15 वाणीचे ----- मनुष्य उच्चारतात.
अ) चौथे पद ब) तिसरे पद क) दुसरे पद ड) पहिले पद

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 दशम्यां पुत्रस्य ।
- 2 आकृत्यपदेशात् सिद्धम्।
- 3 रक्षाप्रयोजन स्पष्ट करा.
- 4 वृत्तिसमवायः। स्पष्ट करा.

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 'ज्ञाने धर्म चेतथाधर्मः।' स्पष्ट करा.
- 2 प्रयोगे सर्वलोकस्य ।
- 3 सर्वे देशान्तरे वर्तिक स्पष्ट करा.
- 4 यो वा इमाम ।

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 रक्षोहागमलघ्वसंदेहः प्रयोजनम् । स्पष्ट करा.
- 2 व्याकरणाध्ययनस्य अनुबन्ध चतुष्टयः।
